

מבחן במבוא למשפט עברי תשע"ב מועד ב – פרופ' יובל סיני

הערות כלליות:

חומר סגור- אין להכניס כל חומר עזר.
זמן המבחן – שעתיים וחצי.
יש הגבלה של עמודים, וכל חריגה לא תיבדק.

שאלה ראשונה (30% שני עמודים):

- א. האם על פי הגישה המקובלת בתלמוד הבבלי העקרון של כבוד הבריות זוחה ציווי מפורש מהתורה או מדברי חכמים ("דרבנן")? האם יש להבדיל לעניין זה (דחיית הציווי מכח העקרון של כבוד הבריות) בין סוגים שונים של איסורים או מצוות? פרטו (12%)
- ב. מהי מגמת הפוסקים (שפעלו לאחר תקופת התלמוד) לעניין יישום הכלל של כבוד הבריות? האם מגמתם היא מצמצמת (מיעוט השימוש בכבוד הבריות) או מרחיבה (ריבוי השימוש בכבוד הבריות)? (8%)
- ג. כיצד ניתן להסביר את מגמת הפוסקים שזכרה בסעיף ב (ממה היא נובעת? מה היא מבטאת? וכו'). (10%)

שאלה שניה (40% שני עמודים):

- א. מהם שני הטעמים שהובאו בתלמוד בהסבר הכלל "אין פוזים את השבויים יתר על כדי דמיהם"? מהו הטעם שנפסק להלכה? כיצד מחשבים מהו הגבול שמעבר לו לא ניתן לפדות השבויים (לאור תשובת הרדב"ז)? (18%)
- ב. הציגו ארבעה מקרים שזכרו בידי חכמי ישראל (אף אם אין הדבר מוסכם על הכל) בהם ניתן לפדות את השבויים יתר על כדי דמיהם. (12%)
- ג. האם הכלל האמור חל אף ביחס לעסקת שחרור מחבלים תמורת חייל השבוי בידי המחבלים? הציגו השיקולים השונים. (10%)

שאלה שלישית (30% שני עמודים):

א. משה עבר בשעות הערב לטייל עם כלבו לאקי בשכונת קרית השרון וראה שם בית פרטי שדלתו פתוחה לרווחה. משה, שהיה עייף מעמל יומו, נכנס לבית עם לאקי והתגורר שם כשבוע ימים – עד שבעלי הדירה חזרו וביקשו ממנו לצאת מדירתם וכן לשלם להם שכר דירה עבור שבוע על סך 2000 ₪. משה מסרב לשלם את שכר דירה וכן לצאת מהדירה בטענה שבעלי הדירה ממילא אינם מתכוונים לשהות בה. אתם השופטים בסכסוך שבין משה לבעלי הדירה ואתם מתבקשים להכריע לאור המשפט העברי. בתשובתכם בשאלת החיוב בתשלום שכר הדירה ובשאלת הפינוי מהדירה (יש לדון בשתי שאלות אלו בנפרד)

דונו באפשרויות שונות בהתקיים נסיבות שונות: האם הדירה עמדה להשכרה או לא?
האם למשה היה מקום חילופי לדור בו? (20%)

ב. לאקי הכלב אף זלל את ארבעת מגשי הפיצה שהונחו בידי השליח מחוץ לדלת הכניסה של השכנים. משגילו השכנים כי לאקי זלל את הפיצות הם דרשו ממשה תשלום מלא של 200 ₪ (הסכום שהם שילמו עבור הפיצות). האם חייב משה לשלם סכום זה או פחות ממנו?
(10%)

בהצלחה!

